

Globālā vīzija

Ziņojuma kopsavilkums

10 galvenās atziņas un iespējas

190

ANO dalībvalstis
7 kontinentos

469,152

gadu pieredze
bibliotēkās

VISAS

paudzes un
bibliotēku veidi

9,291

semināru dalībnieki

185

semināri

21,772

tiešsaistes balsis

IFLA
Global Vision

Galvenie secinājumi

Bibliotēkām ir kopīgi mērķi un vērtības

Vissvarīgākais secinājums ir tas, ka visu veidu bibliotēkām visos reģionos neatkarīgi no pieredzes ilguma ir cieša apņemšanās stiprināt bibliotēku vērtību un lomu.

Bibliotēkām ir efektīvi jāsadarbojas kā globālā, tā vietējā līmenī

Reģionālo īpatnību un vajadzību apzināšanās būs svarīga bibliotēku nozares vienotības stiprināšanā un kopīgo izaicinājumu risināšanā.

10 Atziņas

1. Bibliotēkas nodrošina brīvu un vienlīdzīgu piekļuvi informācijai un zināšanām

Par vissvarīgāko vērtību bibliotēku nozarē ir atzīta apņemšanās nodrošināt vienlīdzīgu un brīvu piekļuvi informācijai un zināšanām.

2. Bibliotēkas neatlaidīgi turpina veicināt rakstpratību, mācīšanos un lasīšanu

Tradicionāli stiprā bibliotēku puse – rakstpratības, mācīšanās un lasīšanas veicināšana – ir atzīta par bibliotēku misijas īstenošanas priekšnoteikumu.

3. Bibliotēkas ir vērstas uz darbu kopienu labā

Neatkarīgi no tā, kā tiek definēta kopiena, bibliotēkām ir cieša apņemšanās strādāt lietotāju labā. Bibliotēkas augstu vērtē dažādību, iekļaušanu un to, cik svarīgi ir nodrošināt nekomerciālu publisku telpu.

4. Bibliotēkas atbalsta digitālās inovācijas

Bibliotēkas atzīst svarīgo lomu, ko bibliotēku potenciāla realizēšanā ieņem digitālās inovācijas, lai bagātinātu sabiedrību neatkarīgi no tā, cik plaši tehnoloģijas jau ir pieejamas.

10 Iespējas

1. Bibliotēkām ir jāatbalsta intelektuālā brīvība

Vienlīdzīga un brīva pieeja informācijai un zināšanām ir atkarīga no vārda brīvības. Bibliotēkām ir jāsekmē labāka izpratne par bibliotēku lomu šīs iespējas nodrošināšanā.

2. Tradicionālā bibliotēku loma jāatjaunina atbilstoši digitālajam laikmetam

Bibliotēkām jāpielāgojas, lai spētu atbalstīt rakstpratību, mācīšanos un lasīšanu digitālajā laikmetā. Pakalpojumi, krājumi un darbība ir jāpilnveido tā, lai apmierinātu mainīgās lietotāju vēlmes.

3. Bibliotēkām ir labāk jāizprot kopienu vajadzības un jāpiedāvā atbilstoši pakalpojumi

Paplašinot bibliotēku pieejamību, ir iespējams veicināt saikni ar vietējiem partneriem, piesaistīt jaunas, līdz šim neapgūtas kopienu grupas un būtiski ietekmēt cilvēku dzīvi.

4. Bibliotēkām ir jāseko līdzi tehnoloģiju izmaiņām

Steidzami nepieciešams visās bibliotēkās nodrošināt atbilstošus rīkus, infrastruktūru, finansējumu un prasmes, lai pilnvērtīgi izmantotu digitālo inovāciju sniegtās iespējas.

- 5. Bibliotēkās ir līderi, kas redz nepieciešamību pēc bibliotēku interešu pārstāvniecības**

Vadošo amatu darbinieki konsekventi norāda uz būtisku nepieciešamību pārstāvēt bibliotēku intereses saskarsmē ar sabiedrības līderiem, lēmumu pieņēmējiem un plašu sabiedrību.
- 6. Bibliotēkas uzskata finansējuma piesaisti par vienu no galvenajiem izaicinājumiem**

Finanšu resursi un efektīva to izlietošana ir svarīgs faktors, lai nodrošinātu kopienu vajadzībām atbilstošus pakalpojumus.
- 7. Bibliotēkas redz nepieciešamību stiprināt sadarbību un partnerību**

Bibliotēkas apzinās: gan iekšējā, gan ārējā sadarbība ir svarīga spēcīgas un vienotas bibliotēku nozares izveidošanā.
- 8. Bibliotēkas vēlas samazināt birokrātiju, neelastību un pretestību pārmaiņām**

Bibliotēku nozarē izskan vēlme kļūt proaktīvākiem un atvērtākiem inovāciju jomā, kā arī atbrīvoties no novecojušām un birokrātiskām darbībām.
- 9. Bibliotēkas ir pasaules atmiņas sargi**

Bibliotēkas ir galvenās pasaules dokumentārā mantojuma krātuves, kas sargā šajā mantojumā ietvertās idejas un radošumu. Bibliotēkām ir unikāla loma saglabāt un nodrošināt zināšanas nākamajām paaudzēm.
- 10. Bibliotēku jaunie speciālisti ir apņēmīgi un gatavi uzņemt vadību**

Aktīva jaunpienācēju iesaistīšanās nozarē liecina par viņu vēlmi piedalīties bibliotēku nozares nākotnes veidošanā.
- 5. Vajadzīgs vairāk spēcīgu bibliotēku interešu pārstāvju visos līmeņos**

Ikvienam nozares darbiniekam vajadzētu apzināties, cik svarīga ir bibliotēku interešu pārstāvniecība. Tā nepieciešama, lai uzlabotu izpratni par nozari, kā arī lai palīdzētu sasniegt pašu izvirzītos mērķus. Katrs bibliotekārs ir nozares interešu pārstāvis!
- 6. Jāpanāk, lai visas ieinteresētās puses izprastu bibliotēku nozīmi**

Veicinot izpratni par bibliotēku lomu un vērtību, bibliotēkas var gūt lēmumu pieņēmēju atzinību un atbalstu.
- 7. Bibliotēkām jāattīsta sadarbības gars**

Izpratne par pašreizējām un nākotnes grūtībām, kas var ierobežot sadarbību, un to risināšana palīdzēs novērst tendenci strādāt izolēti un ļaus realizēt vienotas bibliotēku nozares vīziju.
- 8. Bibliotēkām ir jācīnās pret iesīkstējušu uzvedību**

Pārvarot pasīvu domāšanu un ieviešot jauninājumus un izmaiņas, bibliotēkas varēs atrisināt problēmas, ar ko saskaras bibliotēku nozare.
- 9. Jāpalielina piekļuve pasaules dokumentārajam mantojumam**

Kā vienotai nozarei bibliotēkām ir jāizmanto inovatīvas metodes un rīki, jāapmainās ar zināšanām un resursiem un jāmeklē juridisku un finansiālu problēmu risinājumi, lai bibliotēkas spētu nodrošināt piekļuvi to rīcībā esošajiem materiāliem.
- 10. Jādod jaunajiem speciālistiem efektīvas iespējas mācīties, attīstīties un vadīt**

Nozarei jāspēj attīstīt un piesaistīt jaunus speciālistus atbilstoši mainīgajām vajadzībām, un jāļauj viņiem kļūt par nākotnes līderiem.

Mūsu vīzija, mūsu nākotne

Spēcīga un vienota bibliotēku nozare, kas atbalsta izglītotu, informētu un līdzdalīgu sabiedrību

Izaicinājumus, kurus bibliotēku nozarei rada arvien pieaugošā globalizācija, iespējams pārvarēt tikai ar visaptverošu un vienotu bibliotēku nozares darbību. Tādēļ Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija (International Federation of Library Associations and Institutions; IFLA) ir aizsākusi diskusiju par globālo nākotnes redzējumu – diskusiju, kuras mērķis ir izveidot ceļvedi vienotai bibliotēku nozarei nākotnē.

Nekad iepriekš nav bijusi īstenota iniciatīva, kas ikvienam bibliotekāram pasaulē sniegtu iespēju dot savu ieguldījumu, un nekad iepriekš tik daudzas bibliotēkas no tik daudzām pasaules vietām nav piedalījušās kopīgā globālā sarunā.

2017. gadā IFLA sāka pētīt problēmas un iespējas bibliotēku nozarē visā pasaulē. Atbildes, ko sniedza 190 ANO dalībvalstu pārstāvji visos septiņos kontinentos, parāda, ka visām bibliotēkām ir kopīgi mērķi un vērtības. Taču svarīgi efektīvi sadarboties kā globālā, tā vietējā līmenī. Reģionālo īpatnību un vajadzību apzināšanās būs svarīga bibliotēku nozares vienotības stiprināšanā un kopīgo izaicinājumu risināšanā

Šobrīd, 2018. gadā, IFLA sāk veidot lielāko rīcības ideju krājumu, iedvesmas avotu visiem bibliotekāriem. Organizējot seminārus, kā arī izmantojot tiešsaistes platformu, IFLA vēlas apkopot idejas no bibliotēku darbiniekiem visā pasaulē. Tas ļaus noteikt, kāda loma ir katram reģionam un bibliotēku veidam. Balstoties uz jūsu idejām, IFLA izstrādās stratēģiju un rīcības plānus, lai pārvērstu realitātē mūsu vīziju: spēcīgu un vienotu bibliotēku nozari, kas atbalsta izglītotu, informētu un līdzdalīgu sabiedrību.

#iflaGlobalVision

ifla.org/globalvision